

Lars Bukdahls tale ved uddelingen af debutantprisen Bodil og Jørgen Munch Christensens Kulturlegat til Silas Toft for digtsamlingen *Solen er en fod bred*

En stær i et træ et lyn har udhulet

Igen og igen overrumples læseren lykkeligt af poetiske manøvrer i Silas Tofts debutbog *Solen er en fod bred*, som han vildt fortjent tildeles Munch-Christensens Debutantpris for - ligesom jeg denne morgen ved Strandvejen i Hellerup stod sammen med en skoleklasse ved en fodgængerovergang og ventede på, at lyset skiftede, børnene talte ned i kor, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, og da det skiftede til grønt, råbte de af deres lungers fulde kraft: “GRØNLAND!”

Det har jeg ikke hørt før! Det har jeg ikke læst før, tænker jeg ustandseligt, mens jeg læser *Solen er en fod bred*, og for eksempel bare dette digt, bladret tilfældigt frem på et øjeblik, på side 57:

“lige før endestationen flyger/ under en tunnel/ blågråt ukrudt forbi i mellemgrund/ som klistermærker på aftenbrisen”

Man kan mærke, hvordan digtet og digteren glæder sig til at aflevere den smukke, billedsproglige punchline, som netop en punchline, skamløst smældende, at det blågrå ukrudt flyger forbi “som klistermærker på aftenbrisen”, og at han derfor nøjagtigt ligesom skolebørnene, bare sprogligt/syntaktisk, tæller ned til overrumplingen.

Og så kunne talen i og for sig og helt rimeligt være ovre, fordi jeg med dette lille digt har bevist *beyond any reasonable doubt*, som de siger i amerikanske restsalsdramaer, at Silas Toft er en ægte digter, og vi har den uskrevne regel i prisjuryen, at ægte digtere som en selvfølge præmieres, jævnfør tidligere modtagere som Signe Gjessing, Yahya Hassan, Andreas Pedersen og Sebastian Nathan, for nu bare at nævne de pureste sølvtunger.

Men jeg siger lige lidt mere for at slå poesitalentfaktummet helt fast, og helst skal jeg også citere mindst fire digte, det er reglen for taler til ægte digtere (og anmeldelser af samme), så lad mig straks citere endnu et digt, der ikke er tilfældigt, fordi det straks slog mig og blev siddende som en ægte nyklassiker, ingen grund til at tøve med antologiindmeldelse:

“og gik så i seng/ omfavnet af kulden// lagde mig ganske stille/ mellem mine livslinjer// med en tro/ som en kakkelovn”

Jeg tænkte Frank Jæger, da jeg nåede frem til kakkelovn, og det er altså ikke tit, jeg tænker Frank Jæger. Og før da havde jeg tænkt Jens August Schade og F.P. Jac og Mikkel Thykier, ægte digtere alle naturligvis (selvom Mikkel enerverende ikke vil være ved det). Den tro, der er en kakkelovn, som digterjeget ligger dér frysende mellem livslinjerne, er ikke mindst troen på poesien – som netop leverende et så skønt billede på troen på som kakkelovnen! På den led har det ægte digteri, det ægte digteriske blik på verden og det ægte digteriske løft af sproget, eksistentiel betydning i bogen. Hvis den handler om andet end at sprede god poesi i grams, handler den om, at den primære mening med livet, og ikke bare dets lav- og højdepunkter, men alle hverdagene, er poetisk optimering. Jævnfør bare det lille digt ovenover kakkelovn-digtet:

“vesterhavets hestekræfter/ det tænkte jeg på”

Hestekræfterne er både i havet og i den fyndige beskrivelse, det er begge dele, digteren tænkte og tænker på. Synspunktet, at poesi er en livsholdning, som de kaldte det i 50'erne, formuleres lige ud i dette digt (nr. fire, der er et tilbage, mindst):

“da sætter sig/ en mand ved siden af mig/ og giver sig til at skrive på vers i sin notesbog// hvilket gør mig glad/ fordi jeg går ind for poesien// hans skrift lige så rund og nydelig/ som hans ansigt”

Ham Silas kan jo sagtens og kan sagtens leveres mening af poesien, kunne man indvende, eftersom han jo er en ægte digter, det er langt de fleste af os andre ikke. Sandt nok, men vi kan (og skal) læse hans digte, og det gør os ikke bedre til at skrive digte selv, men i læsningens nu leveres digterens rammende ord om alt muligt og umuligt videre til os, og i læsningens efterchok bliver vi - måske! - den anelse bedre til at aflæse og opleve verden poetisk. Og mere *Fragmenter af en dagbog*-agtig bliver jeg altså ikke i denne omgang, undskyld, hvis det gik for vidt!

Bogen er uden genrebetegnelse, der står ikke 'Digte' udenpå og de enkelte stykker af poesi er sat op med omløb, som det hedder, med asterisker mellem, som om det hele er et skønt, strålende krat med ingen forpligtigelse på smældende fyndighed for det enkelte kratstykke, blad, gren eller kvist, men aldrig langt mellem de fyndigt smældende bær og bærklynger som de ovenfor citerede, og var de samlet med et enkelt, upåtvivleligt poesibær på hver side, havde det stadigvæk været en stor og skøn bog, men skønheden havde været helt anderledes kedelig, hvis læseren ikke var blevet bedt om at være den lykkelige kratlusker, han og hun uundgåeligt bliver. Her er til slut et sidelangt, gloriøst kratudsnit, nærmere bestemt side 28:

Jeg så en hvid salamander smiske afsted som en /mundvig/ ved nærmeste stolpe på den rimfrosne plæne/ */ rabatten hele vejen igennem hjernen/ */ jeg gik ned til søen/ og betragtede dagen efter/ findes// sne/ fyge// fisk// flyde op til overfladen efter ilt// jeg gjorde de her ting/ */ en tøvåd busk modlyst af bremselygter”

Tillykke med prisen for betydeligste begynderbasken, Silas, din smukke busk!
GRØNLAND!